

LE KAJ TI DAM?

Ljubka Šorli, 1974

Za števerjanski ansambel

Lojze Hlede

*Le kaj ti dam za en pogled,
za en pogled prijazen,
ki dvom prežene iz srca
in težkih dni bojazen?
Le kaj mi daš? Za en pogled
besedo daj odkrito!
Naj v srcu iskro razplamti
kot sonce čudovito!*

*Le kaj ti dam za en smehljaj,
za en smehljaj mladosten?
Z njim lep in jasen bo moj dan
in jaz kot vrisk radosten.
Le kaj mi daš? Za en smehljaj
odkupi mi tesnobo!
V zameno daj mi dar bogat:
ljubezen in zvestobo!*

*Oba: In skupaj v nove, svetle dni
se bova napotila,
veselje, srečo in bridkost –
vse bova si delila.*

Sledi na strani 3

SPLETNA VERZIJA

POŠILJATELJ:
S.K.P.D. "F.B. Sedej"
Trg Svobode, 6
34070 Števerjan (GO) - ITALIJA

San Floriano del Collio, Ottobre – Dicembre 2018
Števerjan, Oktober – December 2018
Anno L Nr. 4
Leto L Št. 4

KAZALO

PRESENEČAJMO IN PUSTIMO SE PRESENETITI	3
MEŠANI PEVSKI ZBOR.....	3
DELOVANJE OTROŠKEGA IN MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA	5
PROSLAVE OB PRVEM NOVEMBRU.....	5
VEČER V ŠTEVERJANU 50. rojstni dan ansambla Lojzeta Hledeta.....	6
VEČER V ŠTEVERJANU Zahvala članov ansambla Lojzeta Hledeta.....	8
»VAHTI V ŠTEVERJANU«.....	9
ZGODOVINA NAŠIH KRAJEV, KLJUČ ZA POT V UNESCO.....	9
MISLI V TRGATVI.....	12
GLEDALIŠČE NA OCVRTEM 2018 <i>TRETJA IZVEDBA NIZA GLEDALIŠKIH VEČEROV</i>	13
M+ JE S PREDSTAVO BARON SEDI NA VEJI OSVOJIL NAGRADO NOVA GAZ.....	14
OSNOVNOŠOLCI PIŠEJO.....	15
KONEC DOBER, VSE DOBRO! Obisk sv. Miklavža v Števerjanu.....	23
OB BLIŽAJOČIH SE VOLILNIH PREIZKUŠNJAH	23
POSTAVLJANJE ZVEZDE	25
MARTINOVANJE 2018	25
VAŠKA NITKA SPOMINA.....	26
TAKŠNI SMO PAČLJUDJE.....	27
ZVONČEK Zbirka posebnih drobcev in pasusov iz člankov Števerjanskega vestnika.....	28
ODRSKA ELEGANCA KOT PLAH PRIVID	29
VOŠČILA.....	30
SVETI TRIJE KRALJI PRIHAJAJO	30
SMRTI	32
DAROV.....	33
ČESTITKE.....	33
KUHARSKI RECEPTI	34
REŠITEV IGRICE NA ZADNJI STRANI	35

Opremili in uredili člani društva »**F. B. Sedej**«

Damjan Klanjšček (glavni urednik)

Ivan Vogrič (odgovorni urednik)

Če Števerjanskega Vestnika še **ne prejimate**, če ste **zamenjali bivališče in naslov**, ali potrebujete katerokoli **informacijo**, nas lahko kontaktirate s spodaj navedenimi telefonskimi številkami ali naslovi e-mail, tako da boste lahko še vedno redno prejeli naše glasilo.

Damjan Klanjšček
329 7227151
damjanklanjscek@gmail.com

Martina Valentincič
349 2401800
martina.valentincic@gmail.com

Elija Muzič
(blagajničar)
340 5258399
elija.muzic@gmail.com

PRESENEČAJMO IN PUSTIMO SE PRESENETITI

Človek opredeljuje samega sebe na številne načine. V adventu je najbolj opazen kot bitje, ki pričakuje in upa.

Z adventom kristjani vseh veroizpovedi stopamo v bogoslužni čas, ki je poln pričakovanja. Najbrž je razumsko težko vsestransko razložiti, zakaj je december, kljub običajni nizki temperaturi, najtoplejši družinski mesec. Dolgi decembrski večeri so prepleteni s številnimi navadami, ki izhajajo iz krščanske kulture. Slednje imajo veliko povezovalne moči, celo za nekristjane. Kristjani pa adventne večere navadno izpolnimo z verskim in molitvenim izkustvom v družinskem krogu ob prižganih svečah, ki na adventnem vencu simbolizirajo prihajajočega Kristusa – Luč, ki prihaja.

Advent je predvsem priprava na največje možno znamenje, znamenje Božiča, ki obstaja že dva tisoč let in bo ostalo do konca sveta. »Po tem znamenju ga boste spoznali: našli boste Dete, povito v plenice in v jasli položeno« (Lk 2,12-16).

Bog je tako velik, da postane tako majhen; toliko nepredvidljiv, da se lahko skloni in vstopi v človeško življenje.

Božič, na katerega se v adventu pripravljamo, nas uči, da ne obstajajo bližnjice do sreče, ki bi nam prihranile vsakdanji napor. Bog sam ni poznal skrivnih poti za naše odrešenje. Postal je človek in je živel življenje, ki je v polnosti podobno našemu življenju, z vsemi radostmi in bridkostmi, ki jih ne manjka v življenju slehernega človeka.

Že priprava, predvsem pa sam božični praznik, nam govori, da se ne moremo sami odrešiti in da nam odrešenje podarja tisti, ki je "zaradi nas in našega zveličanja prišel iz nebes". Odrešeni smo od Drugega.

V adventu se povezujemo v molitvenem in veselem pričakovanju božičnega praznika, in tudi papeževega vabila k postu in molitvi za mir ne preslišimo.

Presenečajmo v adventu z dobrim in tudi dovolimo, da nas bodo drugi, predvsem pa Bog, prijetno presenetili.

župnik MARJAN

MEŠANI PEVSKI ZBOR

Mešani pevski zbor je meseca septembra s polno paro začel novo pevsko sezono pod vodstvom dirigenta Patricka Quaggiata. Odbor in dirigent letos prav z veseljem pozdravljata precej mladih in novih obrazov, ki so okrepili pevske vrste in prispevali k dolgo pričakovani pomladitvi našega zbora.

Kot je že tradicionalno, so se pevci poklonili spominu rajnih na praznik Vseh svetih, tako pri maši kot na pokopališču ter pred spomenikoma padlim na trgu v Števerjanu in na Jazbinah. Po dolgih letih je letos spet zazvenela Ecce quomodo moritur iustus renesančnega skladatelja Jacobusa Gallusa.

Prvi pomemben nastop v vsaki sezoni pa je seveda goriška revija Cecilijanka, ki je letos potekala 17. in 18. novembra v Kulturnem centru Lojze Bratuž, v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete. Letošnja izvedba je bila posvečena 140. obletnici rojstva priljubljenega primorskega skladatelja in duhovnika Vinka Vodopivca. Skoraj vsi domači zbori so v repertoar uvrstili tudi eno njegovo skladbo. Števerjanski pevci so najprej zapeli ljudski ljubezenski napev Petelinček je zapieu, v priredbi Hilarija Lavrenčiča. Nato so pa predstavili letošnjo novost in sicer skladbo Kovačev študent v štirih minutah. Gre za spevoigro, ki jo je na besedilo Ivana Kovačiča uglasbil Vinko Vodopivec. Opisuje zgodbo nekega študenta, sicer kovačevega sina, ki gre študirat na Dunaj, tam pa svoj čas v glavnem preživlja po gostilnah; ker potrebuje vedno več denarja, odide tudi kovač sam na Dunaj, da preveri kako je s sinom. Ko odkrije resnico, ga nemudoma privede domov in ga srečno zaposli v svoji kovaški delavnici. Leta 2002 smo spevoigro izvedli tudi na Goriškem, ko jo je za orkester, zbor in soliste priredil Hilarij Lavrenčič; prav za naš zbor pa jo je letos priredil dirigent Patrick Quaggiato, na klavir pa je zbor spremljal David Tomazetič. Števerjanski zbor je še dodatno ogrel publiko z zadnjo skladbo, in sicer narodnozabavno vižo Prijatelji, ostanimo prijatelji Slavka in Vilka Avsenika, v Quaggiatovi priredbi za mešani zbor, ob spremljavi ansambla, ki so ga sestavljali Jan Leopoli (harmonika), Robert Beretta (kitara) in Matija Corsi (bas kitara).

Po uspešnem nastopu na Cecilijanki pa sploh ni bilo časa za počitek. Mešani zbor se je tudi letos z zborom Gallus iz Trsta odzval vabilu Mepz Obalca iz Kopra za sooblikovanje projekta »Pesem našo pojem«, pri katerem se so zbori predstavili s sakralnimi skladbami slovenskih zamejskih skladateljev. Letošnji niz koncertov, ki so potekali ob koncu novembra in v začetku decembra v Števerjanu, Izoli in na Opčinah, nakazuje na težko obdobje primorskih Slovencev med svetovnima vojnama, ko je bil slovenski jezik v javnosti prepovedan, zato so ga ohranjali s cerkvenim petjem in je pri glasbi in preostali sakralni umetnosti iz tega obdobja čutiti narodnobuditeljski naboj. Skladbam, ki so nastale med vojnama, so zbori dodali tudi nekaj del sodobnih zamejskih skladateljev. Števerjanski pevci so tako zapeli Fajglovo Ave Maria, adventno K nebu povzdignimo solzne oči Brede Šček ter dve božični: Ore ti triji krajaue, ki jo je po zapisu iz Solbice priredil Pavle Merkù ter Kaj se vam zdi v Lavrenčičevi priredbi. Vsi trije zbori so na koncu skupno zapeli še tri dele [Gospod, usmili se, Slava in Jagnje božje] Tretje maše Ubalda Vrabca.

MARTINA VALENTINČIČ

DELOVANJE OTROŠKEGA IN MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA

V soboto, 8. decembra, je v Kulturnem centru Lojze Bratuž potekala priljubljena revija Mala Cecilijanka, ki jo prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice. Priljubljena, ker se je letos udeležilo lepo število otroških in mladinskih zborov iz vse Goriške. Kar štirinajst jih je bilo. Revijo, ki se je odvijala v dveh delih, je igrivo in sproščeno povezovala Ilaria Bergnach. Novost na letošnji reviji pa je bila strokovna spremljevalka Maja Cilenšek, s katero smo zborovodje imeli nastopu.

Valentinčič.

Naša dva sestava sta se predstavila v drugem delu, ki je začel ob 17.30. Malčki so zapeli tri pesmice o živalih: Mravljica in polžek, Raca - Maca ter Pevka žabica. Starejši otroci pa so se publiki predstavili zelo suvereno s svojim programom: Dan ljubezni, Banaha ter Moja bela cesta. Na kitaro jih je spremljal Elija Muzic, na klavir pa Martina

MARTINA HLEDE

PROSLAVE OB PRVEM NOVEMBRU

Prvi november je praznik, ko se ljudje spominjajo preminulih sorodnikov, prijateljev, znancev. Posamezno ali v skupini se odpravijo na pokopališče in se zaustavijo ob grobovih svojih dragih, ki so jim s svojim življenjem pustili neizbrisno sled na srcu. V vsaki vasi, pa tudi mestu in celo v drugih kulturah je ta dan nekaj posebnega; takrat pridejo spet na dan vesele prigode in pa žalostni trenutki. Tudi v Števerjanu se je prvega novembra, letos na četrtek, zbralo kar nekaj ljudi, ki so najprej prisluhnili maši, kot ob zapovedanih praznikih.

Potem se je dogajanje premaknilo pred spomenik padlim, ki se postavno dviga na trgu pred cerkvijo. Županja Franca Padovan je s svojimi besedami skušala opozoriti na pomembnost tega dogodka, poleg tega pa še na druge obletnice, ki so potekale v tem letu. Zaustavila se je pri slavnem slovenskem pisatelju Ivanu Cankarju, ki je v svojih delih pustil sled življenja iz obdobja prve svetovne vojne, od katere letos mineva sto let. Žrtev vojne je bilo zelo veliko; njim je odmeval »slava padlim« v nadaljnji minuti molka. Kulturni program sta sooblikovala MePZ F. B. Sedej s pesmima *Rožmarin* in *Ecce* ter dekleta društva Briški grič z recitacijami tako proze kot poezije. Skupaj so množici, ki se je zbrala na trgu pod že črnimi oblaki, prinesli odmev prvega novembra.

Sledil je še obisk pokopališča. Družine so se zbrale ob grobovih, se zazrle v starejše izklesana ali pa na novo zapisana imena ter se z molitvijo ali besedami v srcu zopet poslovile od svojih dragih in jim zaželele mir. Sličnega programa na Jazbinah, ki se je zvrstil nekoliko kasneje, nista ustavila ne dež in ne mraz. Tudi tu se je nekaj ljudi zbralo ob spomeniku in s svojo prisotnostjo pokazalo, da je, čeprav boleč, spomin pomembna vrednota.

EMA TERPIN

VEČER V ŠTEVERJANU

50. rojstni dan ansambla Lojzeta Hledeta

Vse se je začelo čisto slučajno. Pogovori, ideje, telefonski klici, nazadnje pa še uradno vabilo po elektronski pošti in to iz oddaje Iz domače zakladnice, ki jo predvaja Radio Trst A. Pisal se je 1. junij 2018. Oddaja z naslovom Večer v Števerjanu bo posvečena zlatemu jubileju ansambla Lojzeta Hledeta. Kaj pa zdaj? Potrebno je bilo povabiti člane ansambla na kratek sestanek in se o tem pogovoriti. Članom je vodja ansambla Lojze napisal pismo, v katerem je povedal o vabilu na oddajo. Treba se je bilo pomeniti. Ansambel namreč sestavlja več ljudi in vsi morajo biti pri odločitvi soudeleženi. Da ali ne? Na prvo srečanje v Lojzetovo »taverneto« so prišli vsi povabljeni člani, a srečanje ni privedlo do pozitivnega odgovora. Začela so se porajati vprašanja, kako bi izgledal nastop po tridesetih letih premora, kako bi vokalno in instrumentalno izvedli program, katere skladbe bi izvajali, da ne govorimo o tremi pred nastopom. Kot že povedano, se prvo srečanje ni izteklo v pravo smer. Nekateri člani pa so vendarle bili takoj za. Vztrajali so in nadaljevala so se srečanja v »taverneti«. Začeli so nekaj prepevat ob Lojzetovi harmoniki in s časom je ideja o ponovnem nastopu postajala realnost. Na pomoč jim je priskočil maestro Patrick Quaggiato, ki je pomagal pri izbiri in izpiljenju skladb. Nekaj jih je priredil in bil je prisoten na vajah, ki jih je ansambel imel na odru v Sedejevem domu. K instrumentalni zasedbi je pristopil tudi Mihael Corsi, ki je s svojo zagnanostjo in ljubeznijo do narodno-zabavne glasbe pozitivno vplival na odločitve o nastopu. Končno so člani le sprejeli izziv: ansambel Lojzeta Hledeta se bo po tridesetih letih vrnil na odrske deske!

Začela se je prava organizacija. Prišel je čas za intervjuje in članke v raznih časopisih. Določili so datum in kraj nastopa: 28. oktober v župnijskem domu F. B. Sedej v Števerjanu.

Medtem so fantje pridno vadili in se na pamet učili besedila skladb, v zakulisju pa so se rojevale razne ideje in presenečenja. Začeli so se telefonski klici z vabili prijateljem in somišljenikom ansambla, rezervacije sedežev za družine članov ansambla in rezervacije publike oddaje Iz domače zakladnice. Vsi, ki se ubadamo s Facebookom, smo začeli objavljati informacije o nastopu ansambla in novica se je hitro razširila. Par tednov pred nastopom pa je prišlo do pravega presenečenja. Dvorana v Sedejevem domu je bila za povpraševanje publike premajhna, zato so oddajo prenesli v Kulturni center Lojzeta Bratuža v Gorici. Seveda je to v članih domačega ansambla vzbudilo marsikatera čustva. Vedeli so, da jih čaka kar velik izziv.

Prišel je težko pričakovani dan. V popoldanskih urah je imel ansambel še zadnje vaje na odru, kjer je bilo vse pripravljeno za radijsko oddajo v živo. V spodnjih prostorih centra Bratuž so si po tridesetih letih spet nadeli nošo, ki jih je spremljala na vseh nastopih dvajsetletnega delovanja. Kot se za čas v katerem živimo spodobi, so bili vsi zadnji trenutki pred nastopom ujeti v pametne telefone in kasneje poslani na raznorazna socialna omrežja. Vse je bilo pripravljeno. Končno je odbila 17.30 in ker je bila to radijska oddaja v živo, se je vse začelo točno ob uri. Ansambel Lojzeta Hledeta je po tridesetih letih spet stopil na oder. Bili so vidno ganjeni in še predstavljali si niso, da jih bo publika sprejela s takim navdušenjem in to v nabito polni

dvorani. Pred nastopom so predvajali kratek filmski posnetek o zgodovini ansambla, ki je publiko popeljal nazaj v tiste čase, ko je ansambel nastopal širom po svetu in ponesel delček Števerjana v najrazličnejše kraje. Začel se je nastop. Ansambel je na začetku izvedel tri uspešnice: Večer v Števerjanu, Vesela pesem in Čez mejo v vas sem hodil. Tisti, ki smo v dvorani poslušali nastop, smo obujali najrazličnejše spomine. Poleg slavlencev so oddajo oblikovali še ansambel Briška pomlad ter Jožica Svete in njeni Primorci. Večer je sklenil ansambel Lojzeta Hledeta. Pred zaključkom so bili deležni še presenečenja, saj so od domačega društva F. B. Sedej, Občine Števerjan in Deželnega sedeža RAI prejeli posebno priznanje za petdeseti rojstni dan ansambla. Sledile so še tri skladbe: Leta mladosti, narodna Kje je moj mili dom in Števerjan. Ob koncu radijske oddaje pa si je razgreto in navdušeno občinstvo z bučnim aplavzom zaželelo še nekaj skladb in seveda so člani tej želji ugodili. Publika je zadnjo skladbo Večer v Števerjanu spremljala stoje in cela dvorana je skupaj z ansamblom pela: »Čez brajde, čez brajde, čez griče, čez griče zdaj pesem zaplovi, nosite pozdrave, nosite pozdrave večerni zvonovi...« Kaj takega res nihče od njih in nas ni pričakoval. Bila je prava jubilejna ovacija!

ANDREJKA HLEDE

VEČER V ŠTEVERJANU

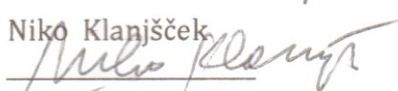
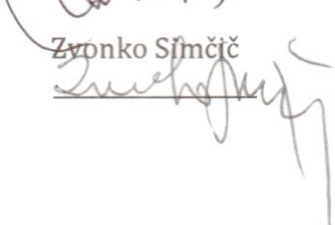
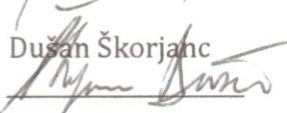
Zahvala članov ansambla Lojzeta Hledeta

Prišel je dan, v nedeljo, 28. oktobra 2018, ko je ansambel Lojzeta Hledeta spet stopil na oder Kulturnega centra Lojze Bratuž, kjer je pred 50. leti in sicer 25. februarja 1968 v takratnem Katoliškem domu doživel svoj krstni nastop. Nedeljski vstop na oder je bil za vse člane ansambla ganljiv in poln mešanih občutkov. Navdušeno in nestrpno občinstvo je ansambel sprejelo z velikim aplavzom in večkrat ploskalo tudi med samim izvajanjem skladb. Za ta nastop v živo na valovih Radia Trst A, oziroma za tokratno javno oddajo Iz domače zakladnice, je imel ansambel veliko vaj, še posebno v tednu pred koncertom. Svojo dragoceno pomoč je pevcem ponudil Patrick Quaggiato. V uradnem delu nedeljske oddaje je ansambel izvedel šest skladb, dve pa še ob koncu neposrednega prenosa. Koncertu je v bližnji telovadnici sledilo skupno druženje, na katerem so člani ansambla srečali gledalce in poslušalce in z njimi delili lepe občutke po uspešnem nastopu.

Člani ansambla Lojzeta Hledeta in sicer Robert Beretta, Mihael Corsi, Boris Hladnik, Bruno Hlede, Lojze Hlede, Niko Klanjšček, Aleš Pintar, Zvonko Simčič in Dušan Škorjanc se s temi vrsticami želijo iskreno zahvaliti Slovenskemu katoliškemu prosvetnemu društvu F. B. Sedej, Občini Števerjan, Zvezi slovenske katoliške prosvete, Kulturnemu centru Lojze Bratuž in občinstvu v dvorani, poslušalcem pri radijskih sprejemnikih in nenazadnje tudi slovenskemu programu Deželnega sedeža RAI za FJK – Radiu Trst A za ta čudovit glasbeni popoldan. Obenem pa naj gre zahvala vsem tistim, ki so na katerikoli način omogočili in uresničili ta koncert in družabnost po njem.

Naj živi slovenska narodno-zabavna glasba!

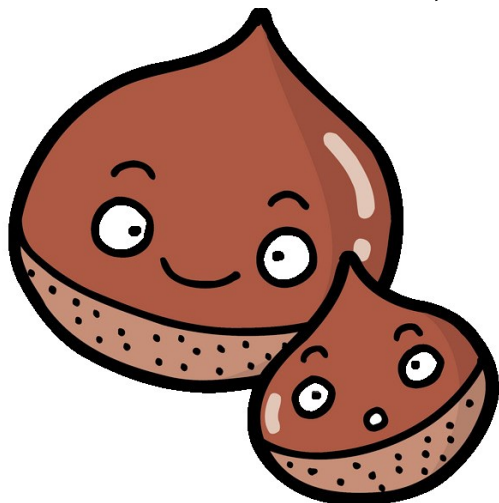
ZVONKO SIMČIČ

 Robert Beretta	 Mihael Corsi	 Boris Hladnik
 Bruno Hlede	 Lojze Hlede	 Niko Klanjšček
 Aleš Pintar	 Zvonko Simčič	 Dušan Škorjanc

»VAHTI V ŠTEVERJANU«

Tudi letos smo se ob prvem novembru, dnevu Vseh svetih, vaščani zbrali, da bi obiskali grobove in se na poseben način spomnili na vse pokojne. Bogoslužje se je začelo ob 9. uri. Kljub močnemu vetru smo se po kratkem slovesu ob spomeniku in ob zborovskem petju spomnili na padle v vojni, nato pa se napotili na vaško pokopališče. Tu so se posamezne družine v molitvi zbrale ob grobovih svojih najdražjih.

Zvečer, ob 18. uri, sta se v dvorani župnijskega doma pričeli že 11. števerjanski kaštanjada in briškolada, ki ju letno organizira ladinski krožek. Med turnirjem je kuhinja poskrbela, da bojevitim igralcem lačni in jim postregla z odlično večerjo. Medigila je namreč rižoto z radičem in klobaso. Niso pa manjkali kostanji in arašidi. Kot vsako leto je igra oled pritegnila veliko število parov, ki so se spopadli v lepih igrah dokler smo, po številnih tekmah, prišli do zaključka. Tretje mesto sta osvojila Andrea Corsi in Peter Bajt, na drugem mestu je bila dvojica Chiara Bergnach in Emanuela Del Negro, letošnja zmagovalca briškolade pa sta bila Ivan Boškin in Mattia Salvi. Ob obilnih sladicah, ki so jih mlada dekleta spekla, smo se vsi veselili z zmagovalci.

V toplih prostorih, ob veselem razpoloženju in v odlični družbi je čas mineval kar hitro. Večer kaštanjade in briškolade se je tudi letos na enkratni način iztekel in bil zaključek dnevu spomina in složnosti.

KLARA TERCIC

oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo

ZGODOVINA NAŠIH KRAJEV, KLJUČ ZA POT V UNESCO

Intervju z dr. Claudiom Fabbrom

“

Zgodovina naših krajev daje vrednost našemu prelepemu ozemlju!”
O tem je prepričan profesor Claudio Fabbro, agronom, enolog in časnikar iz Gorice.

Profesor Fabbro, Vi ste med največjimi poznavalci zgodovine naših krajev. Objavili ste ogromno del in kot moderator ste sledili neštetim okroglim mizam. Katere delovne in študijske izkušnje so Vas v teku let formirale?

“Po dokončanem študiju v agronomiji na bolonjski univerzi, leta 1972, sem takoj opravil državni izpit za agronoma; devet mesecev kasneje sem že opravljal prvo suplenco na višji šoli v Čedadu. Leta 1974 sta me takratna predsednika Attems in Cosolo poklicala k vodstvu konzorcijev Collio in Isonzo (takrat sta bila združena). Leta 1979 sem zmagal razpis za deželno agronomsko vodstvo v Vidmu. Tam sem bil do leta 1992. Od leta 1992 do leta 2003 sem vodil deželni fitosanitarni observatorij. Leta 2004, ob koncu moje delavne dobe, so me imenovali za izrednega komisarja ustanove ERSa. Kot časnikar sem trideset let vodil radijsko rubriko “Vita nei campi” na deželnih frekvencah. Od leta 2014 sem član tehničnih komisij za projekt vključevanja ozemlja Collio-Brda na seznam Unesca.”

Kako se je rodila zamisel, da bi za kandidaturo UNESCO predstavili eno samo, združeno ozemlje, ki stoji na meji dveh držav?

“Prvič je z mano leta 2014 stopil v stik takratni župan Občine Dolenje. Na prvi seji sem sodeloval kot izvedenec, da bi obrazložil pedoklimatske posebnosti dveh teritorijev Collio-Brda in njune podobnosti. Takrat so poklicali tudi briškega župana Franca Mužiča, ki je takoj razumel edinstvenost projekta vključevanja na seznam UNESCO; projekt je slonel prav na čezmejnem sodelovanju. Poleg nas so bili prisotni tudi zgodovinarji, ekonomisti, arhitekti in jezikoslovci, vsakdo izmed njih je s svojim znanjem veliko pripomogel. V tem mesecu bomo, skupaj z Brici - s katerimi smo se doslej vedno srečevali v Gradu Vipolže -, predstavili dokončen projekt.

Katere so posebnosti našega ozemlja, ki naj bi pozitivno prepričale komisijo UNESCO?

“Temelj, na katerem sloni projekt v območju Collio, je pravilnik konzorcija za zaščito vin DOC Collio [ital. disciplinare per la tutela dei vini DOC Collio]. Tukaj so jasno opisane posebnosti tega strogo gričevnatega območja, kot so prst in podnebje. Poudarja se predvsem naravna naklonjenost za gojenje belih vrst grozdja in posledično pridelava belih vin. Nenazadnje je poudarjeno bogastvo gozdov, travnikov in sadovnjakov, ki ohranjajo biotsko raznolikost. Tudi ravnina Prevala je lahko dodatna vrednost za bližnje gričevnato območje, kajti v zgodovini je predstavljala alternativo gojenju trte. Tam so pridelovali sadje, žito in zelenjavo.”

Zgodovina: meje, jeziki, kulture...

“Prave meje so se spremenile na papirju, ne pa v ljudeh. Ne obstaja Collio, Cunei ali Brda. Obstaja pa eno pravo zgodovinsko območje, kjer sta obe ozemlji združeni; temu je ime Collio Storico ali Zgodovinska Brda. Spomnim se, ko smo nekaj let nazaj z Edijem Kebrom, v takratni

oddaji Linea Verde s Sandrom Vannucci, snemali nekaj starih vrst vinograda rebule, ki so se začele v Ceglem in končale v Medani. Takrat smo mi imeli meje, rebula pa je bila pametnejša in jih ni imela... Zgodovinsko so vojne in meje večkrat spremenile gospodarske značilnosti naših krajev in stanje naših ljudi. Pred prvo svetovno vojno sta sveže in suho sadje bila najvažnejši pridelek našega območja (največ suhe češplje). Trgovanje s severno Evropo je takrat omogočila železnica, ki so jo zgradili pred letom 1860. Šla je od Trsta do Vidma, Klagenfurta, Gradca, Dunaja, in celo v St. Petersburg. Takrat je bilo trgovanje z vinom zelo težko in redko. Prva svetovna vojna je nato podrla vse, kar so kmetje zgradili v prejšnjih stoletjih: sadovnjake, vinograde in družine! Po letu 1918, ko so se vojaki vrnili iz vojne, je bilo treba spet vse znova zgraditi. Tudi tržišče se je spremenilo, saj je naše ozemlje postalo italijansko. Prve korake razvoja sta trta in vino uzrla komaj v letu 1963, ko je na pobudo grofa Sigismonda Douglasa Attemsa Petzensteina in nekaj drugih daljnovidnih kmetov nastal konzorcij Collio. Nastanek prvih konzorcijev je omogočil zakon 930 predsednika Republike Segni, na pobudo senatorja Desana, prav leta 1963. Prva ozemlja, ki so se v tistem letu obrnila v to smer, so bila Langhe (Barolo in Barbaresco) v Piemontu, Chianti in Brunello v Toskani, in Collio! Leta 1968 so objavili prvi pravilnik konzorcija za zaščito vin DOC Collio, ki je še danes v veljavi, čeprav z nekaterimi popravki. Hud udarec smo utrpeli leta 2007, ko smo zaradi Evropske unije izgubili ime Tokaj, ki se danes v Italiji imenuje Friulano, v Sloveniji pa Sauvignonasse. Izguba je bila predvsem moralna, saj je še danes ena izmed najvažnejših vrst na območju Collio - Brda. Do ogromnih sprememb je v zadnjem desetletju prišlo tudi pri rebuli, ki je zaradi svoje slave in univerzalne uporabe (mirno vino, peneče, macerirano...), postala pravi simbol gričevnatih območij Furlanije Julijske krajine."

Kako pa naprej?

"Prvi korak je v tem, da z našo zgodovino in z vrednotami naše zemlje pozitivno presenetimo komisije za vključitev na seznam UNESCO. Skupne pobude Brd in Collio bodo v bodočnosti vrh našega sodelovanja. Potrebno bo, da se predstavimo na trgu in na sejnih s skupnimi projekti, še sploh v sklopu turizma, ki ima danes najbolj direkten odziv na projekte UNESCO. Po mojem mnenju smo na to že pripravljeni. Turistične strukture že stojijo in v razdalji tridesetih kilometrov imamo celo tri mesta, ki so že priznana od UNESCO: Čedad, Oglej in Palmanovo. Vse to vzemimo kot veliko priložnost za razvoj!"

FABIJAN MUZIC

MISLI V TRGATVI

Nekoč je bila trgatega in bil je praznik. Trte so končno obrodile svoj sadež in treba ga je bilo pospraviti. Vsi so priskočili na pomoč: cela družina, sorodniki in sosedge. Iz sladkega sadeža so potem dobili dobro kapljico, ki so jo pili celo leto.

Takrat so bile kmetije majhne in skoraj vsa dela se je opravljalo ročno. To, kar so pospravili v eni letini, danes pospravimo v enem dopoldnevu. Bilo je pač tako, a bilo je lepo. Vsi, ki so pri trgatvi pomagali, so postali enostavno družinski člani in so dobili malico, kosilo in večerjo. Vzdušje v vinogradu je bilo veselo in veliko se je prepevalo. Kot pri družini, ki praznuje.

Nato pa je naše vince postalo vedno bolj slavno. In tudi drugi so ga želeliokusiti. Naše kmetije so se začele preusmerjati v vinogradništvo in za trgatega niso več zadostovali sorodniki in sosedge. Treba je bilo poiskati pridne roke. Te smo dobili v sosednji Jugoslaviji, danes Sloveniji, od koder so rade volje priskočili na pomoč, saj so tukaj zaslužili kako liro, ki jim je prišla kar prav. Po navadi so ta zaslužek porabili kar v Italiji za kak priboljšek, saj jim takrat Jugoslavija tega ni nudila. Na žalost pa je tisto družinsko vzdušje začelo pešati. Večerje in kosila so odpadle, ostala je le kaka malica ali pa niti tista ne. Vsak je po opravljenem delu šel domov in je raje imel v žepu kako liro več, kot kosilo v želodcu.

Hopsasa tralala! Nekdo je rekel, da tako ne gre. V Gorici na delavskem uradu je bil cel seznam brezposelnih, ki bi jih bilo treba najprej najeti. Ti pa o trgatvi niso nič vedeli, kaj pa da bi bili sposobni trgati. Saj so zato tudi bili brezposelni. Treba je bilo priti do kompromisa, da bo volk sit in koza cela. Končalo se je tako, da so se sezname brezposelnih spraznili, saj je trganje bilo naporno delo. Tako smo smeli najeti tudi Slovence, pod pogojem da smo jih uradno zaposlili.

Za večje kmetije so bile zadeve malo bolj komplicirane, saj so te potrebovale več delovne sile. V zadnjih letih prejšnjega tisočletja smo bili priča novemu preseljevanju narodov. Iz daljne Azije je naše kraje preplavalo morje ljudi, saj je takrat tukaj še bila meja med Vzhodom in Zahodom. Po večjih kmetijah smo začeli videvati ljudi vseh barv. Tam si malic niso niti sanjali, še vodo so si morali sami prinesiti.

Nato so se pojavili še stroji, ki trgajo. Ti so v par urah pobrali to, kar so ljudje potrgali v cellem dnevu. Kaj pa kakovost? O joj joj... Nekateri so se zadovoljili, nekateri so si pokrili oči, nekateri so našli kompromis. Dejstvo je, da kakovost ni bila ista. Res je, da imamo danes že take stroje, ki boljše delajo kot slabi trgači, ampak slabega trgača se da tudi podučiti ali pa odsloviti. Drugo dejstvo je tudi to, da je vedno manj trgačev: ker nimajo časa ali ker se jim enostavno ne da. Tretje dejstvo pa je še to: potrgati ročno ali s strojem stane kmeta isto. Z ročno trgatvijo pa se denar porazdeli med ljudi. Pri stroju služita dve osebi: tisti, ki stroj prodaja (multinacionalka) in tisti, ki stroj uporablja, ki mora najeti kredit (banka).

Bliža se Božič. Čas, ko si privoščimo kak priboljšek v življenju. Morda bi marsikateremu prišel prav tisti denar, ki bi si ga zaslužil v času trgatve. Z naše strani pa se moramo potruditi, da bomo vzpostavili v naših vinogradih tako vzdušje, kot je bilo nekoč.

Zato pozivam vse ljudi dobre volje: pridite nam pomagat potrgat naše grozdje, da bo naša trgatega zopet postala praznik.

Vesel Božič vsem!

IVAN VOGRIČ

GLEDALIŠČE NA OCVRTEM 2018

TRETJA IZVEDBA NIZA GLEDALIŠKIH VEČEROV

Letos je bil niz gledaliških večerov v sklopu abonmaja Gledališče na ocvrtem izjemoma na sporedu oktobra in novembra, in to zaradi del, ki so potekala v župnijskem domu in v dvorani. Naslednje leto bodo predstave spet avgusta in septembra. Želja prirediteljev je namreč ta, da niz predstav poteka v času, ko druga gledališča nimajo abonmajev, in da lahko naši gledalci po predstavi uživajo ob hrani in pijači na odprtem, na razgledni točki.

Letošnja ponudba je vsebovala raznolike in kakovostne predstave z namenom, da bi hkrati ugodili željam in okusu naše publike, a da bi tudi privabili mlade ljudi in jih navdušili nad gledališčem.

V petek, 19. 10. 2018, je ob 20.30 v naši dvorani nastopilo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane s predstavo »Bog Masakra« v režiji

Borisa Kobala. Komično dramo z diaboličnim humorjem in zlobno retoriko so uprizorili sredi dvorane, na t.i. praktikablju, občinstvo pa je sedelo vse naokrog, tako da je vsak gledalec bil deležen različnega zornega kota. Vsakdanja, skorajda banalna situacija, ko se v parku stepeta sošolca, enajstletnika, od katerih je eden odnesel celo kožo, drugi pa ima odlomljena oba sekalca in poškodovan zobni živec, privede do srečanja staršev, ki se sestanejo, da bi se v miru, ob kavi in pecivu, trezno, strpno in kakor se za svetovljanske ljudi spodobi, pogovorili o pripetljaju in njegovih posledicah. Preudarjajo, kako bi se dalo pedagoško vplivati na otroka - storilca in otroka - žrtev. Izkaže pa se, da to ni tako preprosto.

Naslednji petek, 26. 10. 2018, je bila na vrsti predstava »V garderobi« Gledališke skupine ŠTKGRA iz Šmihela v režiji Alenke Hain. Mladinska predstava, ki je navdušila tako starejše kot mlajše gledalce, se je soočala s temo predsodkov. V njej ni izpuščen prav noben predsodek: niso pozabili na blondinke, niti ne na tujce, "ki samo kradejo". Predstava je predvsem dobra priložnost za razmislek o lastnem ravnanju na podlagi predsodkov.

Na letošnjem Gledališču na ocvrtem je na števerjanskem odru prvič nastopil Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež, in to v petek, 9. 11. 2018, ob 20.30. Komedija "Čaj za dve" režiserja Jožeta Hrovata, ki je publiko razveselila in spravila v dobro voljo, uprizarja zgodbo o ljudeh iz "tretjega" življenjskega obdobja, ki so iz takšnega ali drugačnega razloga pristali v domu za ostarele. Na Linhartovem srečanju Severne Primorske 2018 v Novi Gorici je Dramski odsek PD Štandrež s komedijo Čaj za dve prejel prvo nagrado ex aequo s predstavo Boeing Boeing Dramske skupine KTD Zarja Bilje. Polonca Cijan pa je za vlogo Kmetice Angele Berdon v isti komediji prejela priznanje za najboljšo žensko vlogo.

V četrtek, 22. 11. 2018, je prvič v Števerjanu nastopil tudi Iztok Mlakar. Ob spremljavi zvestega polinstrumentalista Davida Šuligoja je Mlakar nadvse navdušil publiko s performansom, ki je trajal dobro uro in pol. V intimnosti male dvorane je Mlakar na praktikablu 2 kvadratnih metrov spravil v krohot publiko, skoraj do solz, ob zadnji pesmi "Štefana in Bertolin" pa so gledalci z Mlakarjem peli na ves glas.

Štiri dni kasneje, 26. 11. 2018, je prvič na Gledališču na ocvrtem nastopilo profesionalno gledališče, to je Slovensko stalno gledališče iz Trsta. Publika je nadvse prepričala predstava "Sluga dveh gospodarjev", ki jo je režiral Igor Pisoni po literarni predlogi Carla Goldonija. V tej komediji je glavna komična poanta zgodba dvojne službe protagonista Truffaldina, ki si želi dvojnega zaslužka, a kmalu ugotovi, da bo za to potreboval vso svojo iznajdljivost, saj imata njegova gospodarja nepričakovane skupne zaplete. Okoli komične osi se vrtili ljubezenska zgodba, ki pa je najprej kupčija patriarhalne družbe, čeprav v zelo komični omaki.

Gledališče na ocvrtem, letos v tretji izvedbi, terja veliko truda s strani članov društva Sedej in mladinskega krožka. Zato gre posebna zahvala vsem tistim, ki sodelujejo pri izvedbi gledaliških večerov in pri eno-gastronomski ponudbi. Zahvala gre seveda tudi g. Marjanu Markežiču za vso brezpogojno podporo in umetniški vodji dramske družine, Jasmin Kovic, ki je temeljni člen njenega delovanja.

Posebno in posebej gre zahvala tudi Ilarii Bergnach, ki je v zadnjih štirih letih vodila dramsko skupino in bila pobudnica Gledališča na ocvrtem. Vlogo vodje prepušča podpisane, ker je postala nova predsednica društva Sedej. Mogoče smo njeno delovanje včasih imeli za samoumevno in občasno prezrli trud, ki ga je vlagala v delovanje dramske skupine, ker je ogromno njenega dela potekalo v zakulisju, daleč od reflektorjev. Delo, ki ga je opravljala, pa je bilo ključnega pomena. Še enkrat hvala, Ilaria, za tvoj dragocen doprinos.

JAKOB LEOPOLI

M+ JE S PREDSTAVO BARON SEDI NA VEJI OSVOJIL NAGRADO NOVA GAZ

Na letošnjih 31. Čufarjevih dnevih, ki so se odvijali med 14. in 22. novembrom na Jesenicah, smo člani Mladinske gledališke skupine M+ S.K.P.D. F. B. Sedej iz Števerjana prejeli nagrado Nova gaz za kolektivno kvalitetno delo vseh ustvarjalcev. Režijo predstave Baron sedi na veji, po literarni predlogi romana "Baron na drevesu" Itala Calvina, podpisuje Patrizia Jurinčič Finžgar.

Od lanske, 30. jubilejne izvedbe jeseniškega tekmovanja so se prireditelji odločili, da bodo na podlagi izbora, pristopa, izvedbe, svežine, poguma in inovativnosti ocenjevali tudi mladinske gledališke stvaritve ter jim podelili priznanje Nova gaz, ki je dobilo ime po istoimenski črtici Toneta Čufarja.

Iztok Valič, selektor letošnjih 31. Čufarjevih dnevov, je v tekmovalni spored uvrstil 8 odraslih in 6 mladinskih predstav. Strokovno žirijo za mladinske predstave so sestavljali Alenka Bole Vrabec, univerzitetna diplomirana igralka in knjižna prevajalka, Kaja Novosel, diplomantka dramaturgije in scenskih umetnosti, ter David Ahačič, gledališki režiser in igralec.

Vožnja do Jesenic je bila kar naporna, saj smo se na pot odpravili s tremi kombiji, in sicer z dvema, ki sta prevažala igralce, ter enim, ki je bil namenjen scenografiji. Razdelili smo se v dve skupini, ki sta štartali ob različnih urah: prvo je sestavljala kombi tehnikov ter nekaterih igralcev, ki smo štartali že ob 6:30, ter kombi s scenografijo; druga skupina je štartala dve uri pozneje in nas je zato dohitela. Priznati moram, da je bila pot dokaj utrudljiva, saj smo poleg kilometrskega razpona utrpeli tudi snežno ujmo, ki je časovno dolgo pot še dodatno podaljšala. Med kratkim premorom na bencinski črpalki pa se nam je kombi zagazil v sveži sneg, zato smo se prestrašili,

da bomo morali porivati, a se je situacija kmalu izboljšala in smo, sicer rahlo obotavljajoče, zaplužili proti cilju. Publika se je v naš nastop lepo vživela in nas večkrat podprla z bučnim aplavzom.

Priznati moram, da je bila to res edinstvena skupinska izkušnja!

Po predstavi smo si privoščili pico, nato pa smo se posvetili še krajšemu kepanju. In že smo morali odpotovati proti domu.

MIHA KOVIC

OSNOVNOŠOLCI PIŠEJO...

SVETI MIKLAVŽ

DECEMBRA SVETI MIKLAVŽ OBIŠČE PRIDNE OTROKE.

Napiši besede in poveži z risbicami.

S _ _ _ _ _ K _ _ _ _ _

_ B _ _ _ _ _

_ _ P _

B _ _ D _

ZL _ _ _ P _ _ I _ _

V _ _ _ _ _

_ _ _ _ _ L

P _ _ K _ _ _ _

Sveti Miklavž obišče pridne otroke. Oblečen je v lepo obleko in na glavi ima škofovsko kapo. Ima dolgo in belo brado. V roki nosi zlato palico. Otrokom nosi darila.

Amy, Angy, Petra, Sofija,
Aleksander, Ivan, Kristjan, Simon,
učenci 1. razreda

Vesel božič

*Prečno novo leto vsem
listim, ki nimajo hrane.*

*Veselo novo leto.
Lep božič vsem.*

*Voščim vsem, da
bodo pridni v šoli.*

*Vsemu svetu
...vesel božič!*

*Prečno novo
leto vsem
staršem.*

*Vesel božič in
srečno novo leto.*

Pripravili na računalniku učenci 2.r.

KO SE POUK KONČA...

Šolski avtobus me pelje v Dijaški dom in tam pojem kosilo. Najraje pišem nalogo verouka in potem še matematike. Ko vsi končamo, gremo na malico. Z Evo in Emi se igram zbijanje in odbojko. Če dežuje, pa lepo rišemo v učilnici. Zvečer grem domov in večerjam s celo družino, nato pa grem spat.

Matilda

Šolski avtobus me pelje domov k babici in pojem kosilo. Najraje jem ribe in krompir. Po kosilu pišem naloge. Najraje imam matematiko, ker zelo rad računam. Popoldne se igram in malicam. Ob četrtnih obiskujem tečaj angleščine, ob ponedeljkih in petkih pa treniram odbojko. Zvečer povečerjam. Najraje jem meso. Po večerji gledam še televizijo, nato si umijem zobe in zaspim v postelji.

Aleš

Ko se pouk konča, stopim na šolski avtobus, ki me pelje v Dijaški dom. Tam pojem kosilo in se igram. Nato se vsi preobujemo in gremo v učilnico pisat naloge. Najraje pišem slovenščino in matematiko. Potem pomalicam in se vrnem zopet v učilnico, kjer počakam mamo, ki me pelje domov. Tu ali pri babici se usedem k računalniku, gledam Dragon Ball in se igram z avtomobilčki. Potem grem spat.

Daniel

Vsak dan, ko se šola konča, stopim na šolski avtobus, ki me pelje domov. Najprej pojem kosilo, nato pa spišem nalogo. Najraje pišem matematiko. Vedno se rad igram z Lego kockami. Ob četrtnih grem k telovadbi, ob sobotah in nedeljah pa pojem v zborčku. Zvečer pojem večerjo, se še malo igram na karte, si umijem zobe in grem spat.

Daniel

S šolskim avtobusom se odpeljem v Dijaški dom. Tam jem kosilo in potem se igram nogomet. Med pisanjem naloge najraje imam slovenščino. Ob 15. uri imam jogo. Ko me zvečer mama pripelje domov, povečerjam, se tuširam in grem spat.

Ruben

Učenci 3. razreda

INDIJANCI BREZ PERJA

V šoli smo prebrali potopis Indijanci brez perja. Spoznali smo življenje deklice Mirje, ki živi v Ekvadorju. Odločili smo se, da ji bomo napisali pisma, kjer se ji bomo predstavili.

Draga Mirja!

Imenujem se Sebastian in imam devet let. Moj običajen teden je takšen: vsak dan hodim v šolo, ob ponedeljkih in petkih popoldne imam trening odbojke. Ob torkih imamo popoldanski pouk in šolski avtobus nas pelje po pouku k nauku za sveto obhajilo. Ob sobotah nimamo pouka. Zjutraj, ob deveti uri, hodim na Bukovje na pevske vaje. Zelo mi je všeč peti pesmice. Sedaj se učimo pesmici: Zimska in Snežinke. Ob sobotah tudi rad pomagam očetu v kleti. Našo kmetijo so nekoč imenovali *Pršuta*, ker je v Števerjanu edina kmetija z desetimi hektarji zemlje v obliki pršuta. Oče mi je dovolil tudi voziti kopač, nič lažjega. Imam dve sestri, to sta Viola in Liza. Viola ima pet let, Liza pa dve. Moja mama je stara devetintrideset let, oče Mitja pa petinštirideset. Imam tudi mačko, ki ima le eno leto in se imenuje Whisky. Moja najljubša knjiga je Geronimo Stilton.

Sebastian Korsič, 4. razred

Imenujem se Mila. Imam devet let in živim v Števerjanu, blizu meje med Slovenijo in Italijo. Moj kraj je znan po vinu. Navadno je pri nas lepo vreme. Moj tata je kuhar in mama natakaraica.

Tata in mama delata doma, ker imamo gostilno. Imam brata in sestrice: Franca in Vido. Moji hišni ljubljenci so zajci in ena kokoš. Obiskujem četrti razred. Vsak dan sem v šoli od 7.50 do 12.50. Po šoli se vrnem domov, pojem kosilo, napišem naloge in potem imam prosti čas za igranje. Ob torkih imam popoldanski pouk in po končanem pouku grem k nauku. Po nauku pa grem še v glasbeno šolo, kjer igram bobne. Ob sobotah popoldne hodim k skavtom. Moja hiša je še kar velika. Ima devet sob. Moji najljubši prijateljici sta Veronika in Tereza. Tovarna čokolade je moja najljubša knjiga. Pripoveduje o dečku, ki je bil reven in je nekega dne dobil zlati list, na katerem je pisalo, kako do tovarne čokolade. Ko bom velika, bom jahala konje.

Mila Miklus, 4. razred

Draga Mirja,

imenujem se Nicolas. Imam devet let in živim v Gradišču ob Soči. Obiskujem osnovno šolo A. Gradnika v Števerjanu. Moj najljubši predmet je matematika, ker računamo. Imam sestro, ki ima tvoja leta in se imenuje Alyssa. Rad bi postal pilot vojaških letal. Mislim, da bi s to službo lahko zaslužil veliko denarja. Med tednom hodim v šolo in na treninge nogometa. Igram v ekipi Juventina. Imamo precej naporene treninge. Najprej tečemo, sledijo vaje z žogo in potem odigramo eno tekmo. Trenerju je ime Toni. Po treningu sem zelo utrujen. Moja najljubša soigralca sta Mattia in Nikolaj. Doma sem rad v dnevni sobi, kjer se odpočijem. Sedaj se pripravljamo na prihod svetega Miklavža. Vadimo za Miklavževo igrico.

Nicolas Mega, 4. razred

Draga Mirja,

jaz sem Gabriele in imam devet let. Moja sestra se imenuje Martina in ima dvanajst let. Moj tata je Gerardo in je star petdeset let. Poročen je z mojo mamo Michelo, ki ima šestinštirideset let. Živim v Šlovrencu, v enem rumenem nebotičniku s hišno številko 4b. Imamo dve spalni sobi, dve kopalnici, dnevno sobo in kuhinjo. Ob ponedeljkih hodim v glasbeno šolo. Učim se igranja na kitaro. Po vajah grem še k nogometu. Treniram dvakrat tedensko, tudi ob četrtnih. Igram pri nogometni ekipi Isontina. Trenerju je ime Vincenzo. Zelo se zabavam, ko treniram. Smo v štirinajstih. Jaz igram vlogo branilca. Ko sem bil mlajši, sem hodil plavat v bazen. Ob sobotah in nedeljah sem navadno prost. V šoli mi ni všeč geometrija. Ne maram načrtovanja z ravnilom ali geotrikotnikom, ker nisem dovolj potrpežljiv. Všeč mi je zemljepis, ker spoznavamo nove gore, reke, vulkane. Moj najljubši nogometni igralec je Ronaldo. Ko bom odrasel, bi rad bil mehanik, ki popravlja avte in motorje.

Gabriele Falcicchia, 4. razred

Draga Mirja!

Imenujem se Izak, imam devet let, živim v Cerovem in obiskujem osnovno šolo Alojza Gradnika v Števerjanu. Moj oče je Devid, moja mama je Melita, sestra pa Ilaria. Naša hiša je bele barve, številka 75a. V spodnjih prostorih imamo stanovanje za goste. Ob sobotah pojem in plešem na Bukovju, ob torkih in četrtnih pa igram tenis. Po končanem pouku grem v Dijaški dom, razen ob torkih, ko po pouku imam nauk. Moj najljubši prijatelj je Nicolas. Z njim se vedno igram nogomet. Naravoslovje je moj najljubši predmet, ker spoznavamo naravo. Všeč mi je tudi gibalna vzgoja, ker tekamo in se sprostimo. Najljubša mi je knjiga Paperino, ker so opisane dogodivščine

zelo smešne. Ko bom velik, bom kmet. Kosil bom travo, nabiral sadje, oljke in sejal pšenico. Rad bi imel veliko kmetijo.

Izak Miklus, 4. razred

Draga Mirja!

Jaz sem Sebastjan in imam devet let. Bratu je ime Valentin, sesticama pa Aurika in Angela. Angela je že poročena. Moj tata je Tomaž, moja mama pa Mihaela. Moj običajen dan poteka tako: zjutraj vstanem in po zajtrku grem v šolo. Pouk se začne ob 7.50 in se zaključi ob 12.50. Potem se vrnem domov in pojem kosilo. Sledi pisanje domačih nalog. Ko vse napišem, se igram do večera, še povečerjam in grem spat. Moj najljubši predmet je naravoslovje, ker govorimo o lepotah narave. Ob četrtkih redno zahajamo v občinsko knjižnico. Moja najljubša knjiga je Švrk, ki pripoveduje o psu, ki pomaga policiji. Sebastian Fromentini je moj najljubši prijatelj. Videvam ga zjutraj in po pouku. Popoldneve preživiva skupaj. Igrava se nogomet in videoigrice: Fortnite, Rocket League, Minecraft, Fifa in Gta. Moj najljubši *youtuber* je St3pni. Ko bom velik, bi se rad izučil za mehanika. Rad pa bi postal tudi nogometaš. Donnarumma je moj najljubši nogometni igralec.

Sebastjan Srebrnič, 4. razred

Draga Mirja,

imenujem se Patrik. Vsak dan hodim v šolo. Ob ponedeljkih in petkih treniram odbojko. Ob nedeljah sem na vajah za nastop v Miklavževi igrici. Ko bom velik, bom kmet. Doma imamo kmetijo. Rad pomagam očetu Gianniju pri kmetijskih opravilih. Ko je zahvalna nedelja, tata in nono Nevio lepo očistita traktorje, jaz in brat pa traktorčke - igrače. Ko se dolgočasim, vedno vzamem v roke knjigo o traktorjih. Všeč mi je spoznavat, kako jih izdelujejo, krasijo, popravljajo. Moja hiša je zelo velika, a najljubši prostor v njej je moja spalna soba, kjer imam veliko igrač. Imam muco, Gray. Rad imam solato, testenine in piškote v mleku. Mami je ime Evelin, bratu Luka in sestrici Greta. V šoli imam najraje slovenščino, geometrijo, likovno, glasbeno in gibalno vzgojo. Ko se po pouku vrnem domov, najprej vedno spišem naloge, da se potem lahko dolgo časa igram. Moj najljubši prijatelj je Sebastian. Živim na Bukovju... in se imam zelo dobro.

Patrik Manià, 4. razred

Draga Mirja!

Jaz sem Tereza, imam devet let in živim v Števerjanu, v Italiji. Živim v veliki hiši, s travnikom in bazenom. Moja mama se imenuje Katrin, moj tata Silvan, moj brat Vasilij in moja sestra Irina. Od ponedeljka do petka hodim v šolo. Zbujam se ob sedmih in domov se vračam ob enih. Ko pridem domov, pojem kosilo, napišem naloge in se igram. Naši hišni ljubljenci so kokoši. Te imajo najrazličnejša imena, ker jih moja mama vsakič drugače poimenuje. Ko jih spusti iz kurnika, gredo vedno jest solato. Moja mama se zaradi tega zelo jezi, jaz pa sem vesela, ker mi solata ni všeč. Moja najljubša žival je mačka. Miško je bil naš maček, a je žal poginil. Bila sem zelo žalostna. Moj najljubši predmet je likovna vzgoja. Ta predmet imamo na urniku vsako sredo zadnji dve uri. Všeč mi je tudi pouk slovenščine. Učimo se pisanja in lepega, pravilnega govorjenja. Imam zelo rada

knjige, vseh vrst, berem karkoli. Ne maram pa matematike. Moji najljubši prijateljici sta Mila in Veronika. Mila mi je všeč, ker je vedno dobre volje, Veronika tudi, ker je vedno vesela in smešna. Ko smo skupaj, se veliko smejimo. Ob sobotah se srečamo pri skavtih. Tam se igramo različne igre in prisluhnimo odlomku iz knjige o džungli. Ob nedeljah imam pevske vaje. Uči nas učiteljica Martina Hlede, ki je zelo pridna. Ko bom velika, bi rada postala pevka. Zelo mi je všeč peti, pojem različne pesmi.

Tereza Škorjanc, 4. razred

UTRINKI IZ ZELENEGA TEDNA

V ponedeljek, 5. 11. 2018, smo se učenci petih razredov vseh slovenskih šol na Goriškem zbrali že takoj zjutraj, da bi šli na zeleni teden v Zreče. Ko smo prišli do doma Gorenje, smo se razdelili v tri skupine. Prva skupina je plezala, druga je vadila lokostrelstvo in tretja je kurila ogenj. Jaz sem zakuril ogenj, pojedel jabolka in kruh. Zakurili smo ogenj in pojedli kot so delali v stari Grčiji. Zvečer nas je čakala odlična večerja. Za večerjo je bilo meso. Nato smo šli v klet in prebrali zapise naših dnevnikov. Sledil je nočni sprehod. Ta dan je bil fantastičen. Najlepše je bilo, ko smo igrali nogomet med prostim časom.

V torek smo šli peš do potoka. Tam nam je učiteljica dala termometre in lončke. S termometri smo izmerili, koliko stopinj ima voda. Temperatura je bila 11° C. Z lončki smo zajemali vodo in opazovali ali je čista ali umazana. Potem smo morali v potoku poiskati par žuželk. Po kosilu smo igrali nogomet. Potem pa smo se odpravili v telovadnico, da bi plezali. Uspelo mi je splezati steno do vrha. To mi je bilo zelo zanimivo, a tudi strašljivo.

Martin Soban, 5. razred

JAZ SEM TAKA IN NIČ DRUGAČNA

Dober dan! Ime mi je Veronika Antoni in živim v Gorici. Imam deset let in praznujem rojstni dan 23. maja. Obiskujem peti razred osnovne šole Alojza Gradnika v Števerjanu. Moj najljubši predmet je zgodovina, najljubši šport plavanje, najlepša barva zelena, kot narava. Moja družina šteje štiri člane. To so: moj oče Robert, moja mama Anita, moj brat Gregor in jaz. Doma imamo tudi lepo muco. Ime ji je Muci. Imam jo zelo rada in v prostem času se z njo igram. Igram se tudi s svojim bratom. Rada berem in rada rišem. Všeč mi je juha, pica, ocvrt krompir. Moji najljubši pijači sta bezgov ali limonin sirup, ki ju sami pripravimo. Všeč so mi tudi moji dolgi lasje in moj nasmeh. Sem prijazna in dobrega srca. Rada bi postala zdravnica. Mamica me je naučila peči sladice: rolado, piškote in palačinke. Z družino sem bila večkrat na potovanjih. Bila sem v Genovi, Apuliji, Siciliji, Sardiniji, Gradežu, Linjanu, Benetkah, Rimu, Ljubljani, ob Gardskem jezeru, Istri in v Zgornjem Podlajžu. Sem zelo vesela, da sem takšna in nič drugačna.

Veronika Antoni, 5. razred

OBISK NA SREDNJI ŠOLI I. TRINKA

V petek, 16. 11. 2018, smo šli petošolci osnovne šole Alojza Gradnika na obisk na srednjo šolo Ivana Trinka. Zjutraj sem se pripravil za v šolo kot vsak dan, le da sem šel na srednjo šolo in ne na osnovno. Ko smo prišli, smo hitro vstopili in profesorica Silvana Vogrič nam je pokazala šolo. Nato smo šli v 1.A, kjer so pisali kontrolko geometrije. Pravijo, da na srednji šoli lahko upaš le v sedmico. Kot sem mislil, so vsi dobili pet ali šest. Potem ko se je zaključila prva ura, smo šli v 1.B. Tam smo sledili likovni vzgoji. Risali smo figure in uporabljali kontraste, npr. črno srce na beli osnovi oz. belo srce na črni osnovi. Gledali smo interaktivno tablo, kjer so bile posebne slike. V spominu mi je ostal primer glave, ki je spominjala na zajčevino in tudi na štokljino, res nekaj čudnega. Tudi sam sem izoblikoval črno-belo figuro. Po vsem tem smo šli na malico in na odmor. S šolskim avtobusom smo se vrnili v Števerjan.

Miha Colja, 5. razred

Hori je deček, ki je živel v Egiptu, ob reki Nil. Njegov oče je bil spreten rokodelec in priznan poslikovalec grobnic. Hori se je učil za pisarja. Pisal je na papirus. Uporabljal je leseno paletto z barvami in čopiče iz trstičja. Vsak dan se je v šoli učil hieroglif. Poklic pisarja je bil zelo cenjen, ker večina Egipčanov ni znala pisati. Bil pa je tudi zamuden poklic, ker je zapisovanje trajalo dolgo časa. Če bi Hori živel v današnjem času, bi z računalnikom, z digitalnim fotoaparatom in kamero imel manj dela. Z računalnikom bi takoj napisal dopis in ga poslal faraonu kar po elektronski pošti. Ne bi zapravljaj časa s tem, da bi vsakič moral ročno oddati zapis. Z digitalnim fotoaparatom bi takoj poslikal hiše, ki so v prodaji in jih poslal faraonu. S kamero bi snemal vse, kar se dogaja v mestu. Posnetke bi nemudoma poslal faraonu na ogled. Vsi ti pripomočki bi mu zelo olajšali delo.

Erik Paulin, 5. razred

NAROBÉ TEDEN

Če pašta mamó skuha,
če nono Katjo posreba juha,
če Lea nonota Ervina v šolo odpelje,
če sestro Martino poje zelje,
če Pika tatkota poboža,
če sosedo zaliva roža,
če taki je teden ves,
je prav živahen ples.
Lea Devinar, 5. razred

KONEC DOBER, VSE DOBRO!

Obisk sv. Miklavža v Števerjanu

Veseli december se je že usidral v naša srca in s sabo prinesel že toliko radosti in toplih, sladkih predbožičnih trenutkov. Veselo pa je bilo tudi v Števerjanu v sredo 5. decembra, ko je mlajše in starejše otroke obiskal priljubljeni sv. Miklavž. V veliki dvorani župnijskega doma F. B. Sedej je obdaril vse tiste, ki so se med letom izkazali.

Pred prihodom Miklavža so ga igralci otroške dramske skupine pričakali z izvirno igrico *Konec dober, vse dobro!* (režija: Ilaria Bergnach). Na odru so Nikolas, Patrik, Nicholas, Tereza, Mila, Alice in Alyssa prvič nasploh vprizorili predstavco, ki je nastala izpod peresa Nike Cotič, katere talent za pisanje in ustvarjalno žilico sem predčasno spoznala in kateri se iskreno zahvaljujem, da je sprejela moj izziv. Igrica nam je prikazala kaj se zgodi, ko se trije z dolgočasni hudički odločijo, da bodo v Miklavževem uradu angelčkom ponagajali in uničili darilo, ki je bilo namenjeno zlatemu otroku - *to je tisti Zemljanček, ki se celo leto trudi, da bi bil priden in ubogljiv, da bi se marljivo učil in vestno opravljal svoje dolžnosti in še kakšno dobro delo zraven*. A vendarle se trije skesani parklji zavejo, da to kar so storili ni bilo v redu in skušajo napako popraviti.

Po predstavi so pevci otroškega pevskega zbora F. B. Sedej, pod vodstvom Martine Hlede priljubljenega otroškega svetnika privabili na oder s petjem. Sv. Miklavž je otroke obdaril s pomočjo angelčkov in parkljev, ki pa so predvsem nagajali. Otroci so nestrpno čakali, kdaj bo poklical njihovo ime in bodo lahko stopili k njemu in prevzeli težko pričakovano darilo. Ko pa so prišli prav vsi na vrsto, se je Miklavž poslovil in dejal, da se vidimo čez leto dni. Priporočal pa se je, da v letu, ki bo prišlo, moramo biti prav tako pridni in ubogljivi, kot smo do zdaj bili. Kajti v resnici smo lahko vsi zlati otroci.

ILARIA BERGNACH

OB BLIŽAJOČIH SE VOLILNIH PREIZKUŠNJAH

"Negotovost je bistvena sestavina. Takoj, ko nekdo postane prepričan, postane glasnejši, bolj avtoritaren, avtoritativen in v obrambo svojih stališč ljudje pripeljejo vojsko in orožje, da se postavijo zanje, da jih obdržijo. V gotovosti obstaja obup. Kategorije politične negotovosti, filozofske negotovosti, negotovosti podob - so mnogo bližje svetu. To je tudi povezano z začasnostjo, z dejstvom, da lahko svet vidite kot zaporedje dejstev ali fotografij ali pa ga vidite kot proces samega razvoja. Kjer ima ista stvar v drugačnem kontekstu zelo drugačen pomen ali zelo

drugačno obliko." - William Kentridge. V tem citatu je navedenih več resnic, moramo pa biti toliko modri, da jih znamo razbrati in navsezadnje tudi sprejeti.

Leta kar hitro bežijo, za nami so dejanja, ki so ključnega pomena za razvoj teritorija, za dobro naših ljudi. Za nami je veliko dela, ogromno napora in odgovornosti. Če smo nekoliko pozorni, se lahko kar hitro zavemo, da nas vsako leto čaka, poleg ostalega, kaka volilna preizkušnja. Če se ozremo v preteklost in pobrskamo po spominu, pogledamo kaj se je dogajalo pred desetimi, dvajsetimi in tudi več leti, se v hipu zavemo, da se zgodovina večkrat ponavlja, da so vprašanja, problematike in napake, s katerimi se vsakodnevno soočamo zelo podobne, zmedenost ljudi je vedno večja. Pri vsem tem pa nam sploh ne pomagajo turbulentni razpleti veljakov kaotične italijanske politične arene. In ni niti velikih razlik pri nas doma, v naši majhni deželi, v našem manjšinskem prostoru.

Leto, ki se pričinja čez par tednov, bo za Slovensko skupnost izredne važnosti, saj nas prihodnjo pozno pomlad ponovno čakajo občinske volitve v vseh slovenskih občinah. Minilo je že pet let od zadnjih, čas hitro beži! Zgleda, da je tudi datum že znan, in sicer nedelja, 26. maja 2019, skupaj z evropskimi volitvami. Pomembno je, da se prav vsi udeležimo volitev, saj so pomemben, morebiti najpomembnejši instrument demokracije. Zaradi tega je Slovenska skupnost začela s pripravami zelo zgodaj, pozorno in nazorno. Volitve, ki so pred nami, so za nas zelo pomembne: pomembno je, da bomo volili slovensko, pomembno je, da bomo volili demokratično, pomembno je, da bomo volili za ljudi, ki imajo zdrave poglede na razvoj skupnosti. Pri Slovenski skupnosti se tega zavedamo v celoti.

Prav na povabilo stranke Slovenska skupnost je bil evropski poslanec Južnotirolske ljudske stranke SVP Herbert Dorfmann, v soboto, 1. decembra, na celodnevem obisku v FJK. Spremljali so ga deželni tajnik SSK Igor Gabrovec ter oba strankina pokrajinska tajnika, Julijan Čavdek in Marko Pisani. Beseda je tekla o aktualnem političnem trenutku v našem prostoru in Evropi. Stranki SSK in SVP sodelujeta že več desetletij, kot tudi je že dolgo obdobje, odkar SSK podpira listo SVP za evropski parlament. Sobotno srečanje se je zaključilo v Števerjanu, kjer se je Herbert Dorfmann sestal z županjo Franco Padovan in njenimi odborniki. Z evropskim poslancem smo se naposled dogovorili za organizacijo strokovnega posveta o temi promocije vrhunskih vinorodnih okolišev, ki bo predvidoma v petek, 25. januarja 2019, in na katerem bo glavno besedo imel ravno Dorfmann, ki je po izobrazbi agronom, sicer pa v evropskem parlamentu član komisije za kmetijstvo in predsednik parlamentarne medskupine za vino in kakovostne prehrabene proizvode.

Dejstvo je tudi, da so v Števerjanu in v Italiji nasploh časi debelih krav že zdavnaj minili, kar pomeni da je upravljanje občin kar zahtevno in vedno bolj otežkočeno. Potrebujemo ljudi, ki se posvečajo skupnemu dobremu, ki neprestano vlagajo velik del svojega prostega časa navidezno nepomembnim stvarjem. Seveda to ne velja samo za politiko. Vzorci, ki so nekoč bili uspešni in zmagoviti, morajo prepustiti mesto tudi novim dinamikam, ki prinašajo uspeh in ki se prepoznavajo še toliko bolj v skrbi za manjšinska vprašanja, za dobrobit vseh nas, za razvoj teritorija in dobrososedskih odnosov. Ljudje potrebujemo preproste besede, učinkovita dejanja in doslednost v vsakdanu.

Ob koncu ne moremo mimo dejstva in potrebno je, da tudi naše glasilo odločno sprejme stališče v bran in v korist Primorskemu dnevniku, Novemu Matajurju in Novemu glasu, ki jim grozi močno klestenje državnih prispevkov.

MARJAN DRUFOVKA

POSTAVLJANJE ZVEZDE

Na letošnji prvi seji mladinskega krožka društva "F.B. Sedej" smo se odločili, da bomo spet postavili popolno zvezdo repatico. Srečevali smo se v župnišču, kjer smo sestavljali žice za nove repe, ki segajo od zvonika do župniškega doma. Pri delu nas ni bilo veliko, ampak smo z dobro voljo vseeno sestavili potrebno za našo zvezdo. Postavitev na zvonik je potekala v soboto, 8. decembra, v jutranjih urah. Pri delu nam sploh ni bilo težko, na koncu smo bili vsi res zadovoljni.

Tako naša zvezda žari na »teru« kot v starih časih in upamo, da bo tako tudi v prihodnjih letih.

BERNARD TERPIN

MARTINOVANJE 2018

Martinovanje je v Števerjanu že postalo dolgoletna tradicija. V dvorani baronic Tacco na Dvoru smo se v soboto, 10. novembra, tudi letos zbrali in vsi skupaj praznovali. Lahko rečem, da na ta dan praznujemo, bolj kot svetega Martina, povezanost in skupno ljubezen do vasi. Že ob vstopu v dvorano sem zagledal ogromno Števerjancev iz obeh kulturnih društev, pa tudi tiste, ki običajno tja ne zahajajo; prijatelje in znance iz Gorice in drugih vasi, ki so vezani na Števerjan; predsednika in člane lovske družine; županjo Franco Padovan, g. župnika Marjana in še marsikoga.

Za glavno jed so poskrbeli člani obeh lovskih družin. Med njimi se je vnelo pravo tekmovanje v »šugotih«, mimo tega se pač ne da. Priznam, da sem pokusil le dva izmed treh, saj je raguja zmanjkalo kar takoj, nimam pa nikakršnega dvoma, da so vsi trije bili odlični, kot tudi rumena polenta, ki jo je odbornik Marjan serviral prav na vsak krožnik. Števerjanke so poskrbele, da so na mizah bili pladnji z raznoraznimi sladicami, Danilo je kot običajno pekel kostanj, vino pa so priskrbeli domači kmetje. Večer je potekal v hrupečem klepetanju in smehu vseh treh vzdolž postavljenih miz. Nihče se ni pritoževal nad hrano, še toliko manj nad organizacijo samega dogodka, niti ne nad temperaturo v dvorani. Vse je bilo kratkomalo v redu, bilo nam je tako lepo, da so o našem druženju pisali tudi na lokalnih časopisih.

Sredi večera je vzdušje še toliko bolj razbremenila igra tombole: s šestimi bogatimi nagradami, ki so na koncu romale prav na vse strani Števerjana, se je naš števerjanski večer zaključil. Lepo je, da se taka vas, kot je naša, zna družiti in uživati v skupni družbi. Velika zahvala gre vsem, ki so pripomogli k organizaciji večera. Prepričan sem, da se bomo še veselili ob Damjanovem »zjanju« tombole tudi naslednje leto, na martinovanju 2019.

IZIDOR

VAŠKA NITKA SPOMINA

S posebnim programom prireditev z naslovom "Spomini/Memorie 1918-2018" obeležuje letos Kulturni center Lojze Bratuž iz Gorice stoletnico konca prve svetovne vojne. Dogodke – koncerte, razstave, predavanja in drugo – prirejajo tako na Goriškem kot na Tržaškem in Videmskem. Projekt financira Dežela FJK in šteje 20 dogodkov, pri njem sodeluje kar 29 partnerjev in 7 pokroviteljev.

V torek, 20. novembra, se je odvijal, prav v tem sklopu prireditev, kulturni večer v župnijskem domu F. B. Sedej. Na njem so sodelovali zgodovinarji in raziskovalci Vili Prinčič, Branko Morenčič in Filippo Formentini. O projektu "Spomini/Memorie 1918-2018" je spregovorila predsednica Kulturnega centra Lojze Bratuž iz Gorice Franka Žgavec. Prisotne je pozdravila tudi županja občine Števerjan, Franca Padovan.

Projekt "Spomini/ Memorie 1918-2018" se bo razvil tudi na širšem briškem teritoriju. Tudi Občina Števerjan je namreč partner pri projektu in srčno si želimo, da bomo v našem prostoru ovrednotili in obeležili spomin padlih tudi s pomočjo omenjenega niza dogodkov. Za vse nas je torej ta večer predstavljal **začetni temeljni kamen**, za katerega upamo, da bo prinesel veliko sadov pri spoznavanju prve svetovne vojne na naših tleh.

Briški okoliš je okusil grozote prve svetovne vojne. Spomin na pokojne je navadno nekaj intimnega, družinskega. Naša družinska preteklost se prepleta in spaja s preteklostjo domače zemlje. Spomin na naše preminule nas tako povezuje z zgodovino, zgodovino domačih krajev. A zgodovina naših krajev je tudi zgodovina Evrope. Letos, ob stoletnici zaključka vojne, se posebno spominjamo generacije pradedov, ki so hočeš nočeš morali odkorakati v Galicijo in druge oddaljene dežele, kjer je leta 1914 začela vihrati prva svetovna vojna. Mnogi so se domov vrnili po dolgih letih trpljenja v jetništvu. Mnogi se niso vrnili. Sto let je odkar so na naših tleh, na eni in drugi strani, na enem in drugem bregu Soče, mlada življenja ugašala v vojni moderne dobe, **v prvem tehnološko izpopolnjenem samouničevanju človeštva**.

Števerjanska občinska uprava bi želela ustvariti **vaško nitko spomina**. Večer je bil morda pravi in dober začetek. Sladke želje naj bi bile restavriranje vodnjaka iz tistega obdobja na Jazbinah, ovrednotenje zidu pokopališča padlim na Valerišču, postavitve obeležja z imeni padlih na Trgu Svobode in marsikaj drugega. Brez dvoma smo imeli tudi v našem prostoru strelske jarke in bunkerje, saj se jih starejši domačini dobro spominjajo, a žal so bili zasuti in prekriti z intenzivno nego vinske trte.

Publicist Vili Prinčič se ukvarja s prvo svetovno vojno že celo življenje. Tema ga je od nekdaj zanimala, a konkretnije se z njo ukvarja zadnjih deset let. Tako je nastala zbirka **Neme priče vojnih grozot**. Velika večina opisanih spomenikov in obeležij v knjigi je avstrijskih, saj so med obema vojnama vse ostale uničili. Italijani si navadno ogledajo tri kostnice: na Oslavju, v Kobaridu in v Sredipolju. Branko Morenčič, filatelist in razgledan kulturnik, je avtor knjige **Prometnice v Goriških brdih pred in med prvo svetovno vojno**. V knjigi opisuje ceste, železnice, vojaške železnice in žičnice, ki jih je za vojaške potrebe gradila Italija v Goriških brdih med prvo svetovno vojno. Knjiga vsebuje tudi preko 130 slik iz takratnega in današnjega časa. Domačina in prijatelj Filippa Formentinija vsi poznamo in ni potrebno, da ga posebej predstavljamo. Ukvarja se tudi z

raziskovanjem, že več let posveča svoj čas tudi nelahkemu iskanju podatkov in imen padlih Števerjancev, a tudi samo ranjenih, poškodovanih, v prvi svetovni vojni. Dragoceni so katerikoli podatki, fotografije in dokumenti.

Ob koncu večera smo nazdravili z briškimi vini Vinoteke Števerjanski griči.

Rad bi prosil vse bralce in bralke, naj širijo glas, da še naprej iščemo fotografije iz obdobja prve svetovne vojne, podatke in vsako dragoceno informacijo, ki jo lahko domačini poznajo in skrbno čuvajo doma. Lahko nam prinesete katerokoli podatek, dokument, predmet; fotografirali ali skanirali ga bomo in vam vse takoj vrnili. Iskreno se vam priporočamo, da bomo skupaj lahko na ta način spletli vaško nitko spomina.

MARJAN DRUFOVKA

oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo

TAKŠNI SMO PAČLJUDJE

Pretirana predsedovanja ali kaj pдобnega.

Po tridesetih letih sem se udeležil občnega zbora SSO, ki je potekal pred nekaj tedni. Predsednik mojega društva me je namreč naprosil naj ga tam zastopam ker je bil zaseden. Prisotnih je bilo kakih 60 delegatov včlanjenih društev iz Trsta, Gorice in Vidma. Povsem logično je, da večine teh nisem poznal. Med razparavo sta govorila tudi moja soletnika. Presenečen ali celo šokiran sem ostal, ko sem poslušal ta dva posega. Enak pristop in glas kot tri desetletja nazaj. Takoj so mi misli in spomini začeli mrgoleti po glavi. Da ne bo kdo mislil, da ne spoštujem priletnih ljudi. Nasprotno, zelo cenim in obožujem take, ki so predsedniška mesta pustili mladim. Prav je, da tem pomagajo z idejami, nasveti, spodbujanjem pri njihovem delu. In to najsibo pri političnih, kulturnih, gospodarskih, športnih, pevskih in še marsikaterih ustanovah. Prepričan sem, da je treba v določenem trenutku vodilne funkcije prepustiti mlajši generaciji. Seveda bi bil absurd, če bi najstnik predsedoval upokojencem ali pa obratno. Smejal bi se cel svet in imeli bi prav. Naše ustanove, po mojem mnenju, rabijo nove, mlade in sposobne voditelje, ki se morajo prilagoditi današnjim potrebam slovenske skupnosti v zamejstvu. Zastarelo in starinsko vodenje naših kulturnih, dramskih, pevskih in športnih skupin ne pripelje nikamor. Naši sedeži, seje, sestanki, vaje, predstave bodo vedno bolj prazni in "naftalinani". Treba pa je skrbeti in mladino spodbujati, motivirati in pomagati, da nadaljujejo poslanstvo in če je mogoče tudi povečajo delovanje na njihovem področju. Morali bi biti prepričani in to tudi večina dobro ve, da je samo v mladini naša bodočnost. Če bomo drugače mislili in delali in ne prepustili mladim močem naša delovanja, se po mojem mnenju neizbežno počasi bližamo propadu. Naše sive, utrujene in pozabljive glave ne morejo delati in skrbeti kot so nekdaj. Moramo pa ta ostali čas uživati, spremljati in se veseliti ob

vsem tem, kar naša mladina naredi, tudi z našimi nauki, za našo slovensko skupnost po naših mestih in vaseh.

Premislite, dobro premislite, ljudje božji, dokler je še čas.

KLEMEN

ZVONČEK

Zbirka posebnih drobcev in pasusov iz člankov Števerjanskega vestnika

Št. 3

Za nedeljo 11. avgusta 1974 ob 21. uri zvečer med Borovci v Števerjanu vam je prosvetno društvo »Franc B. Sedej« pripravilo zanimivo predstavo. To je nekaj posebnega: nastopajo slovenski in jugoslovanski umetniki s programom, ki so ga že ponesli vse vprek po Sloveniji z lepim uspehom. Napoveduje:

- MARJAN KRAJ, najboljši napovedovalec na RTV Ljubljana
- TONE FORNEZZI -TOF, humorist
- EVGEN JURIČ, novinar - humorist
- MITJA ALEKŠIČ, RTV Beograd
- TATJANA GROS, pevka
- SIMEON GOGULOVSKI, pevec
- KVARTET »ULTRA« iz Celja
- Orkerster VOKALI

Torej, vidite: bogat in zanimiv program, ki se ga res izplača videti. In v teh pasjih dneh, boste med Borovci, poleg gornjega dobili še večerni hlad (prireditev bo ob 21h) - vino - hladilne pijače - peteline!

ŠV 7, str. 1, 1974

Začetek filmskih predstav v domu [...] Jasno je, da mladino in tudi kakega starejšega vabimo, da se predstav udeleži, ker so filmi res smotrno in racionalno izbrani. Prvi na programu je film VIDELA ME BOŠ SE VRNITI (Mi vedrai tornare). Igra Ivan Morandič.

ŠV 6, str. 14, 1976

SREDA 18. APRILA 1979

Gostovanje – turneja ansambla »L. HLEDE« in dramske skupine iz Štandreža se prične v Ronkah, kjer se ob 6,30h zberemo vsi udeleženci. Z nami so še predsednik ZSKP dr. Kazimir HUMAR, Viktor PRAŠNIK in Zora PIŠČANC. [...]

ČETRTEK 26. APRILA 1979

Slovo od clevelandskih Slovencev je res žalostno. Ob avtobusu se od nas poslavljajo družine, ki so nas ves teden gostile. Marsikdo ne more skriti solza.

ŠV 3, str. 5 in 10, 1979

Takrat so med Borovci nastopile tudi manekenke v kopalkah, kar je povzročilo veliko kritik. Oh, kako so ljudje včasih krivični.

Naslov za nov film:
NIKAR SE NE VRNI,
glavna igralka Jožica Svete.

26. aprila 2019 se bodo člani ans. L. Hledeta srečali na večerji, kjer ne bodo točili clevelandskih solz, pač pa briško kapljico.

zbral in uredil ZVONKO SIMČIČ

ODRSKA ELEGANCA KOT PLAH PRIVID

Anekdota o tem, kako je Deus ex machina razjasnil naša čela

Bilo je v oktobru in zgodilo se je v Gorici, na nekem velikem odru, tekom javnega radijskega koncerta. Če bi se bilo isto zgodilo v Števerjanu, bi dvorano najbrž preplavilo žvižganje in zadrega bi bila velika. Občinstvo namreč sledi svojim nepisanim pravilom, verjame v lastno empatijo, je lahko zelo strog sodnik, včasih tudi neusmiljen, skratka *vox populi, vox dei*. V Gorici pa je publika pokazala samo pozitivno stran lastne empatije: od osrednjega gostujočega ansambla se je poslovila stoje, s pravo ovacijo.

Drugače pa je bilo z nastopom velike dame, nekdanje prave zvezdnice narodno-zabavne glasbe, ki je o svoji pevski karieri in o dinamikah najpomembnejšega sestava narodno-zabavne glasbe, pri katerem je pela nekaj desetletij, na goriškem odru povedala kar nekaj zanimivih, ljubkih anekdot. Do takrat vse v redu. A zgodilo se je, da je nečimrnost ob zaključku njenega nastopa premagala občutek za zmernost in javno, odrsko eleganco. In tako se je iz ust, iz katerih so desetletja prihajale pesmi, ki so osvajale, v dvorano in po radijskih valovih vsula kopica neprimernih premis in ugotovitev, ki so izražale le eno: nebrzdano samoljubje in to na odru, na koncertu - v neprimernem trenutku in kraju, brez možnosti replike s strani toliko obrekovanih naslovnikov. Občinstvo, nevajeno takih dinamik, se je začelo presedati in je po malem tudi zabrundalo. Večino izmed gledalcev je namreč preplavil nov in neznan občutek, da gresta skozi mikrofona in zvočnike neokusnost in krivičnost z roko v roki.

V grških tragedijah je v trenutkih največjega dramaturškega zapleta dogajanje reševal takozvani *Deus ex machina*. Tokrat res ni bilo nikakršne zapletenosti, je pa v dvorani nastala velika zadrega. A vseeno se je božanstvo pojavilo v obliki sms-ja na naš telefon in dalo duhovno razrešnico tokrat nemočnemu občinstvu. Tako je pisalo v tistem sporočilu: *Nekdanja glorijska v strganih nogavicah...ampak: ti zašepetaj eni oveneli rožici, da je Legenda in ta se na mah vzpne na prste in misli, da je spet lilija...Nečimrnost pa taka.*

Pošiljatelj je bil poslušalec s Tržaškega, velik poznavalec narodno-zabavne glasbe in iskren prijatelj Števerjancev in števerjanskega Festivala. To je bilo tudi dovolj, da se je nekaterim izmed nas čelo razjasnilo in smo si vsak po svoje v jesensko noč zapeli prvi stavek valčka SANJAM O DOMOVINI, ki takole pravi:

*Dnevi mi teko kot plah privid,
v žuljavo roko moj svet je skrit.
Mar je odšla, kar brez solza moja mladost,
ni ga zlata, da bi našla spet k tebi most.*

Nekoč jo je namreč pela ravno ta dama.

NOV KOZANJ

VOŠČILA

Uredništvo Števerjanskega vestnika, odbor Slovenskega katoliškega prosvetnega društva Frančišek Borgia Sedej in vse včlanjene skupine Vam voščijo, spoštovane bralke in bralci, obilo miru, duhovne poglobitve in družinskega srečevanja v božičnem času.

Županja Franca Padovan in občinski svet voščijo vsem Števerjankam in Števerjancem blagoslovljen

Božič in uspešno novo leto 2019!

SVETI TRIJE KRALJI PRIHAJAJO

Koledniki, Sveti trije kralji, vas obveščamo, da bomo na dan Svetih treh kraljev, 6. januarja 2019, koledovanje pričeli ob 9. uri. Med sveto mašo v Števerjanu bo ena skupina sledila obredu, druga skupina pa bo koledovala na Jazbinah. Na ta dan bosta obe skupini koledovali izrecno po števerjanskih domovih.

Zamislili smo si, da bomo Števerjance, ki živijo izven števerjanske občine, kot tudi zavod Svete Družine in dom upokojencev v Podsabotinu, obiskali na dan 5. januarja 2019. Ljudem, ki jih bomo obiskali 5. januarja, bomo naknadno javili uro prihoda. Predviden pričetek koledovanja bo ob 15. uri.

Za morebitne informacije lahko pokličete na:

+39 347 8844602 - Fabijan ali + 39 346 3762532 - Matija.

Mladinski krožek društva "F. B. Sedej"
organizira

IZLET NA SNEG na ZONCOLAN

v nedeljo 3. februarja 2019

Vpisnino 10€ lahko
poravnate do 27.
januarja pri

Štart ob 6.15 iz Trga Svobode 6, Števerjan

cena avtobusa: 10€
celodnevni ski pass: 28€

Matiji Corsi +39 3463762532 ali
Bernardu Terpin +39 3394681920

Če bo manj kot 25 udeležencev, izlet
odpade.

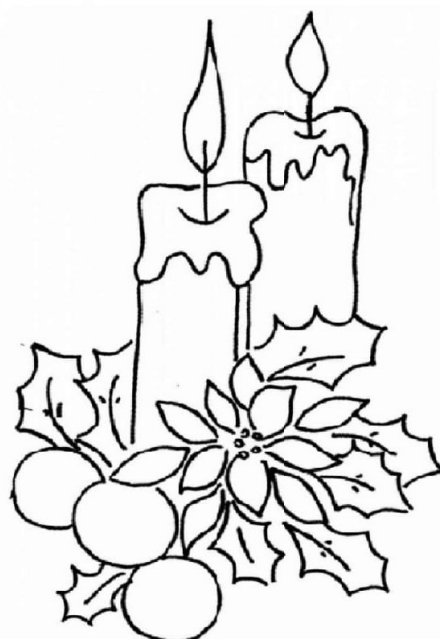

Mladinski krožek F.B.Sedej
vabi na

BAKLADO

v ponedeljek, 24. decembra 2018.
Odhod iz BUKOVJA ob 22.30.

Več informacij:
Bernard: +39 3394681920

Toplo vabljeni
na večer

50 LET POVEZUJEMO

ob proslavljanju 50. obletnice nepretrganega izhajanja
Števerjanskega vestnika.

V soboto 12. januarja 2019 ob 20.00 uri
v župnijski dvorani SKPD F. B. Sedej v Števerjanu

∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞ ∞

SMRTI

Salvatore Fratepietro

Rodil se je 30. maja 1931.

Živel je na Jazbinah.

Umrl je v Gorici 28. novembra 2018.

Marta Terčič, vd. Srebernič

Rodila se je 25. avgusta 1931 na Kojskem.

Umrta je 2. novembra 2018 v Gorici.

Michele Princic

Rodil se je 2. decembra 1941 na Kojskem.

Umrl je 25. oktobra 2018.

Pogreb je potekal 29. oktobra 2018 na Jazbinah.

DAROVI

Za cerkev v Števerjanu, darujejo:

- 70-letniki, 25,00€
- v spomin na Marto Terčič-Srebernič, Marko, Nadja in Jožica, 150,00€
- N. N., 50,00€
- letnik 1948, 100,00€
- namesto cvetja na grob stricu Marjanu Gravnerju nečaka Stanko in Dušan Škorjanc, 150,00€
- ob 90-letnici očeta Slavkota, otroci, 150,00€
- ob krstu Sasha Gravnar, 50,00€
- v zahvalo za poroko, Stefania in Filip, 200,00€

Za cerkveni pevski zbor so darovali:

- Stefania in Filip, 150,00€
- namesto cvetja pokojni Mariji Koren, sestrične, 50,00€

Za otroški pevski zbor so darovali:

- Darko Dornik, 20,00€

Za misijonsko nedeljo so darovali:

- Gorica, 640,00€
- Števerjan, 455,00€
- Jazbine-Subida, 315,00€
- Pevma, 130,00€

Za slovenske misijonarje so darovali:

- N. N., 50,00€

Za mlade družine v stiski so darovali:

- družina Figelj, št.6, 40,00€
- v spomin na Marijo Koren, družina, 200,00€
- N. N., 100,00€

Za lačne otroke je daroval:

- v zahvalo za trgatev, Aleš Komjanc, 50,00€

Za Števerjnaski vestnik je daroval:

- Darko Dornik, 20,00 €

Starši in otroci iz vrtca Kekec se iskreno zahvaljujemo družini Radikon za denarni prispevek, ki so ga namenili našemu vrtcu.

ČESTITKE

Marko Klanjšček je postal očka, saj mu je Carlotta Godina povila malo Beatrice. Srečni družini čestitamo in želimo veliko nepozabnih trenutkov skupaj.

KUHARSKI RECEPTI

KRUHKI Z MOCARELO IN PRŠUTOM

Sestavine: 12 rezin pršuta, 6 kroglic mocarele po 55 g, bel kruh.

Omaka: 1 rdeča paprika, 200 ml kaše iz pelatov, sol, poper, 2 žlici oljčnega olja.

V pršut ovito mocarelo na hitro popečemo v ponvi. Na kose narezan kruh na hitro popečemo, toliko da na obeh straneh porjavi. Še toplega postrežemo s popečeno mocarelo in nekaj žlicami omake. Omako pripravimo tako, da celo papriko spečemo v pečici pri 160 stopinjah. Pečemo približno 20 minut. Nato jo ovijemo v aluminijasto folijo in pustimo, da se na sobni temperaturi ohladi. Olupimo jo in očistimo, zmešamo s pelati in nasekljamo. Začinimo s soljo, poprom in oljem, premešamo, precedimo in postrežemo.

SLADKI ZALOGAJČKI

Sestavine: 25 dag listnatega testa, 1 vrečka vanilijevega pudinga, 2 žlici sladkorja, 1 vanilijev sladkor, 3 dl mleka, 5 dag masla, 2 dl sladke smetane za stepanje, sladkor v prahu za posip.

Testo razvaljamo ali uporabimo že razvaljenega. Z modelčki za kekse izrežemo želene oblike, ki jih spečemo na hrbtni strani pekača (izrezano testo pokrijemo s peki papirjem in obtežimo z drugim pekačem, da se med peko ne bo mehurilo) pri 190 stopinjah 10 do 12 minut (pečico prej ogrejemo). Ohladimo.

Med tem časom pripravimo kremo: 1 dl hladnega mleka, pudingov prašek, sladkor in vanilijev sladkor dobro zmešamo, da ne bo grudič. Preostalo mleko zavremo in zakuhamo pripravljen pudingov podmet. Odstavimo in ohladimo, na rahlo mlačno dodamo maslo in dobro mešamo, da dobimo gladko kremo.

Stepemo smetano. Na en del sladkega zalogajčka nabrizgamo kremo, nanjo pa še stepeno smetano, pokrijemo z drugim delom. Zalogajčke potresemo s sladkorjem v prahu.

RUSKE KAPE

Testo: 5 jajc, 25 dag sladkorja, 25 dag moko, 1 pecilni prašek, 1 dl vode, 1 dl olja. Polnilo: 20 dag moko, 40 dag sladkorja, 1 l mleka, 2 žlici ruma, 30 dag masla ali margarine.

Pripravimo si dve posodi, v katerih ločimo beljake od rumenjakov. K rumenjaku dodamo sladkor in stepamo z mešalnikom toliko časa, da rumenjaki in sladkor postanejo penasti. Počasi dolivamo olje, na koncu pa dodamo še vodo, ki jo lahko nadomestimo tudi z mlekom. V skledo presejemo moko, v katero smo dodali pecilni prašek. Mešalnik nastavimo na najnižjo hitrost in po žlicah dodajamo moko. Ko je zmes gladka, dodamo stepene beljake, ki jih počasi umešamo z

Naš slikar
«Super Ero»
je med prvo in
drugo sliko
naredil kar
15 napak.
Poišči napake
in nato
POBARVAJ

